

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1555. Soc. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](#)

labores in captivorum sublevandis miseriis, Rex non admisit, cùm eum destituerat ad insulas Aethiopicas, de qua re annus sequens.

11. Quia de nostris scholasticis nonnullos insigniri Conimbricæ gradibus Non probabantur, quibus studuerant, videbatur consentaneum; voluit Rector præstari ^{tur gradus} sumi præstio quædam juramenta exigere solita à condecorandis hujusmodi laureâ. Leo Henri- ^{fumi præstio} quius id censuerat nostris non congruere legibus: idcirco, quid factu opus, consiluit S. Ignatium; qui respondit, prudenter ipsum egisse, quod gradus sumi veterat sub iis juramentis.

Annus 1555. SOC. 16.

I.

Claruit hic annus primis Episcopatus nostræ Societatis. Ab annis plurimi Episcopatus agitabatur de Patriarcha cum Episcopis, qui succederent, ad Aethiopias. opiam juxta mare rubrum mittendo. Siquidem id temporis nulla res erat in majori hominum expectatione, quam Schismatica gentis ad Romanam fidem conversio. Illa natio veram olim fidem ab Eunicho Reginæ Candacis edocta, temporum vicissitudine complexa est errores Alexandrini Patriarchæ, unde accipiebat sanctiones Ecclesiasticas. Cùm Lusitani suis armis id regnum à Turcis penè occupatum legitimo domino restituissent, inde oriebatur commercium inter eam gentem, & Lusitanos; volebâque David Abassæ Rex Romana sacra amplecti.

2. Eò jam missus fuerat Joannes Bermudius titulo Patriarchæ Alexandrini, ut nationem aggregaret Ecclesiæ Catholicae. Sed Claudius Imperator, qui David patris sui vestigia pia non terebat, illius, universæ Europæ expectationem delusus, coactusque fuit Patriarcha Ulyssiponem, ubi piissimè obiit, reverti. Joannes Rex, cùm nos haberet in Lusitania, cœpit agere per Legatum suum cum Ignatio de aliquo è nostris eligendo. Jam anno 1544. Petrus Faber ipsi ad rem omnino fuerat designatus, sed eo moriente S. Ignatius ex commendatione Regis ad alios conjecterat oculos. Nec dictu est facile, quantâ contentione huic negotio insudaverit, quam magna ex ipso conceperet: ipse instructiones plenas illo suo profundo judicio conscripsit, quibus res Christiana in Aethiopia administraretur.

3. Superatis igitur difficultatibus, ac diutinis moris, quæ retardant magna negotia, Rex S. Ignatio injunxit, eligeret duodecim virtutibus & litteris præditos, quorum unus erat futurus Patriarcha, Episcopi duo, cæteri spatiis vineæ operarii. Exploratus, quid haberet spiritus in nostris ad aggredendum rem tam arduam, scripsit ad Moderatorem Provinciae, sociis significaret, quām valet se fuisse in Aethiopia ostenderet: qui sentirent incitatos animos ad tam gloriosam expeditionem, ad se darent epistolam. Exarserunt omnes, Româaque scripserunt. Ignatius mirifice recreatus, eligit in Patriarcham Joannem Nunium Barretum ex virtutibus sibi cognitum, & ex testimonio Ludovici Gonfalvii Cameræ, Romæ degentis; in Episcopos Andream Ovidium Castellum, qui Neapolitanum Collegium regebat, & Melchiorem Carnarium, qui Romanum cum Simone contenderat.

4. Certior de his Rex factus, probavit omnia, cumprimis electionem Joannis Nunii, quem ad tantum opus virum omnibus numeris absolutum existimat. Trium humilitas coacta est præcepto. In eo patuit Patriarchæ ^{Humilitas} sanctitas. Rogavit S. Ignatium, scriberet suam hac in re voluntatem, ut ea charta Patriarchæ, se tueretur adversus dæmonis insultus: sibi concederet Antonium Quadrium, & Franciscum Rodericum, viros æquè sanctos, ac doctos, ut sibi essent à consiliis: præterea designaret unum, cui ipse Patriarcha secretam præstaret obedientiam, & alterum, qui nomine Commissarii imperaret Patriarchæ.

5. Supra modum Ignatius hujusmodi litteris gavissus, eas saepè coram sociis legit. Rescripsit magnopere commendans illud nunquam satis laudandum

Antonius Franco.

F 2

exem-

exemplum: noluit tamen ipsum ulli, præterquam Christi in terris Vicario, præstare obedientiam. Appetente profecionis opporitate, cum ex urbe non pervenissent Bulla Pontificia, ut Episcopi consecrarentur; visum est, mitti Carneirum Goæ initandum, & Patriarcham cum Oviedo remanere, ituros anno sequenti. Quartâ die post navium profecionem allata sunt Pontificalia diplomata. Igitur 4. Maii, cùm esset angusta ædes sacra domus Professa Ulyssipone, in templo PP. Trinitariorum initiati sunt à Juliano Portalegrensi Episcopo, adjunctis Hipponenſi, & Insulae S. Thomæ Episcopis.

*Profecti ad
Indianam.*

*Judicium de
his infantis
Ludovici,*

*Naufragium
Navis à Con-
ceptione.*

6. Quinque ad Indianam solverunt naves. In prætoria dicta à Domina de Barca vectus Antonius Quadrius cum alio Sacerdote, & quodam socio. In alia S. Philippi Melchior Carneirus, cum P. Emmanuele Fernando, & uno socio. In tertia ab Assumptione nuncupata P. Hieronymus Cuenca cum P. Joanne Bochio Belga, & altero socio. In quarta à Conceptione PP. Andreas Gonçalvius Castellanus, Paschalis Catalanus, cum Alfonso Lopio Navarro Theologo nondum Sacerdote. Quinta nullum de nostris ferebat. Excepitis Josepho Riberio, & Marco Nunio docturis Goæ Latinitatem, cæteros obedientia destinabat Missioni Aethiopicæ. Præfuturus omnibus ibat P. Antonius Quadrius. Calendis Aprilis reliquæ Tagum.

7. Infans Ludovicus, qui res nostras tanquam suas tueri solitus, ad Petrum Mascarenium hæc dabat in litteris. Rex tibi mittit hoc anno duodecim de Societate JESU, qui satis sunt mundo convertendo. Certum, eos tibi majoris faciendo, quam plurimam gentem bellicam. Affero tibi, me id magni affirmare, valdeque letor videre tuo tempore, quod hac tenus non inflexi. Non recordor, me intuitum ad Indianam proficij simul homines duodecim, de quibus præsumetur probabiliter, ipsos ire sine cupiditate, que ab his longè abest.

8. Sola navis a Conceptione non tenuit Goam. Siquidem 22. Augusti dum nocte velis passis progreditur, induit se in brevia dicta de Petro Banio quarto gradu ab Äquatore Austrum versus. Infinitæ propemodum tolerata à naufragis ærumnæ. Navarchus cum aliis furtim in scapha petivit Goam, inde venturus auxilio relicti in parva insula quadringentis. Hi è fragmentis lacerae navis adornaverant navigium rude; jam illi, quos capiebat, soluti nōstris obtulere locum; cùm negarent se, deferto tanto numero, abire posse; rogârunt, ut unus saltē è sacerdotibus concenderet navigium: inter duos pia fatis contentio orta, dum alter alteri dat locum, & quisque cum remanentibus manere satagit. Moram non ferentes, vela fecerunt: habuere obvium navis Præfectum, revertentes, ut colligeret naufragos; sed quantâcunque diligentiâ adhibita, parvam insulam reperire non potuit. Qui manserant, in ratem informem recepti nonnulli 27. Novembbris anni sequentis appulere Cocinum, similes è sepulchro suscitatis. Ex his cognita laborum series, quos passi sunt ad mortem usque nostri homines, miserrimæ turbæ unicum solatum, fame consumpti.

9. Non cessabat Rex Joannes honoribus suam Societatem cumulare. Decrebit, suadente Ludovico fratre, & idem optante Henrico Cardinali, sacræ munus Inquisitionis Ulyssiponensis tradere Societati. Acceptavit Miro Provincialis è conditione, si annueret S. P. Ignatius. Multum id negotium Romæ agitatum, aliis alia sentientibus. Tandem majori parti eorum, quibus S. Ignatius rem discutiendam commiserat, visum est acceptandum hujusmodi munus. Et S. Parens horum adhaerens sententia sequentes litteras dedit ad Mironem Provincialem. Summa gratia, & amor Christi Domini nostri sit semper in adjutorium, & favorem tuum. Ex litteris tuis datis 4. Maii intellexi propensionem, quam sua Majestas ostendit, ut nostra Societas sumat minus sancti Officii Inquisitionis Ulyssiponensis, cùm vacet obitus illius, qui sub Cardinali occupabat, nisi contradiceret Instituto nostro; & etiam, quid responderis sue Majestati. Profectio res est multâ consideratione digna, quæ habet in utramque partem rationes magni ponderis. Præterquam quod ego eam consideravi, commendavique DEO,

DEO, commisi sex aliis, qui sunt M. Laynius, M. Salmeron, M. Bobadilla, Doctor Olavius, Doctor Madridius, M. Polancus, ut triduo sacrum facerent, considerarent, & conferrent, capitā informatione à Ludovico Gonsalvio, preter eam à te missam, cūnque ipso agentes sententias suas in scriptis ferrent. Summatim quod nobis in Domino est visum, id fuit, ut omnia ponantur in manu sue Majestatis obediendo in eo, quod judicaverit debere nos facere ad gloriam Domini nostri. Cum enim bujusmodi munus non repugnet nostro Instituto, eorum non est Societatem nostram, que sue Majestatis res in Domino est, recasare laborem in eo, quod tantum attinet ad obsequium divinum, ac religionis puritatem in isto regno. Ad vitanda multa incommoda oportet, si placeat sue Majestati, scribere ad summum Pontificem, nobis imperet bujuscemodi acceptare munus. Jam enim Sanctitas sua, quando agebat Decanum Cardinalium Inquisitorum, volebat in his regionibus societatem simile munus obire: propterea id non adversabitur illius sententiae. Etiam rem adjuvaret epistola ad Cardinalem Carpenensem Protectorem nostrum, qui nunc Decanus est Inquisitorum: & alia ad Legatum, qui tractaret hoc negotium. Verum si videbitur non convenire has epistolae, sicut, quidquid ad gloriam divinam sua Majestas jussit. Si praecepit acceptari, proponetur sue Majestati, quod salvo fine intento, iuvabili, ut Societas melius, & cum majori edificatione attendat huic sancto operi. Si non videatur sue Majestati expeditum responsum à Pontifice, ut munus auspicaremur, posset unus, dubue servire muneri, quo adusque susciperetur imperio Summi Pontificis. Verum his propositis, jam scripsi, sicut, quod sue Majestati placuerit. Ale remittens in aliis ad ea, que meo iussu scribi Secretarius Polancus, nihil addam amplius, nisi ut in tuis precibus ad DEUM me plurimum commendes. Romæ 20. Junii anni 1555. Tuus in Domino nostro Ignatus.

10. Scriptores nostri aliud prodiderunt memoriae. Ut in rebus magni momenti solent variari sententiae: forsan qui scripsit adversaria, unde translatum ad historias, notavit alteram sententiam oppositam, quam certam creditit, maximè non secuto effectu, cum sit conformior voto, ac Instituto nostro. Porro legitur in tabulario nostro Conimbricensi testimonium Ludovici Gonsalvii affirmantis le interfuisse consultationi de hoc negotio Romæ, & S. Patriarcham acceptasse, & scripsisse. Addit, cartuſſe exitu, quod, cum pervenire Ignatii literæ, refixerat negotium, præsertim obitu Principis Ludovici, & ægritudine Cardinalis. Duo de nostris duntaxat in Lusitania, Leo scilicet Henriquius, & Georgius Serranus egerunt munus Deputati, ut vocant, Concilii Generalis Lusitanæ inquisitionis.

11. Magnum vulnus Lusitanæ, magnum nostris rebus infictum 27. Novembribus, cum mors regno & mundo eripuisseſ Serenissimum Principem Ludovicum, hujus nationis delicium, gratiosum omnibus, Deo, hominibus, ac Regi, qui suas curas cum nullo magis, quam cum Lodoviço partiebatur. Ex quo nos primum confeximus in Lusitania, sic nos, ac nostra dilexit, ut videtur nullâ re magis, quam incrementis hujus minimæ Societatis recreari. Ille causa fuit, ut firma nobis sedes daretur in Lusitania. Ille nobis fratrem Henricum benevolentissimum effecit. Seipsum Societati, ut supra dixi, tradere meditatus est. Antonium filium suum nostris adjungi castris avebat; sed fata adolescentem servarunt, ut esset annis fecuturis ingens fortunæ ludibrium, & in orbis theatro Rex personatus.

12. Postquam Ludovicus cassa vidit sua Societatis ineunda desideria, sic vitam omnem, ac mores accommodavit sanctissimæ doctrinæ institutis, ut æmulus sit, exprefserit Religiosum perfectum. Quidquid habuit pretiosa supellebilis, & ornamentorum, divendi iulsi tum debitum expungendis, tum tribuendis eleemosynis, inde usus summâ frugalitate. Caſtitatem Deo vovit, paupertatem, quam ejus status permitteret, & obedientiam divinis mandatis. Animo in contemplationem coelestium immerso, meditandi puncta accepit a nostro Mirone. Expiaturus conscientiam, per famulum rogabat Professæ domus præpositum,

positum, ad se mitteret unum è nostris sacerdotibus, quem ipse vellet; nunquam enim determinaverat aliquem, cùm omnes æqualiter æstimaret. Tantā cum nostris conversatus familiaritate, ut in Collegio Eborense nostros agros inviceret, tentarēque manu arteriam. Illius mors Echo fuit vitæ sanctissimæ.

Ingressi Societatem.

Latinā oratione funebres ejus laudes dixit noster Perpinianus. Annū unde-

quinquagesimum cum novem mensibus compleverat. Sepultus est in templo monasterii D. Hieronymi prope Tagum.

Traduntur
Societatis scho-
lae minores
Academiz
Conimbric-
censis.

13. Sex supra quadraginta in Societatem adlecti sunt Conimbricæ. Notiores ex his fuere Joannes Moura è præcipua nobilitate, qui glorioſa victima obiit peste afflatis serviendo. Emmanuel Rodericus, qui cum laude primos apud nos gefsis magistratus. Andreas Gualdamius, martyr apud Abyssinos. Cùm sint Collegio datae scholæ Conimbricenses, necessum fuit augere numerum, ut satisfieri posset tot obeundis muneribus. Eboræ sex unicè nobis adscripti.

14. Additis scholis illustri redditur Conimbricense Collegium. Nam Rex Joannes Conimbricensem fundaverat Academiam duplice velut corpore constantem. Unum majores complectebatur scientias, Theologiam, Jus Canonicum, Civile, Medicinam, & Mathefam; aliud minores, Philosophiam, Rhetoricam, humaniores litteras, Grammaticam, linguam Hebræam & Græcam. Hoc secundum corpus facultatum prædictarum hoc anno donavit moderandum Societati.

15. Multa Regem impulerunt. Sic se liberabat ab importuno onere vocandi Magistros in ea Gymnasia. Damnoſum res ipsa probaverat accivisse præceptores ex Gallia, & nationibus Aquilonaribus, in quibus, præter stipendia majora singulis tribuenda, veniebant multi hæresum erroribus lacentes, Lusitanæ juventutis certo discrimine. Non paucos ex hujuscemodi magistris punivere sacræ fidei Quæſitores. Eos inter pestilentia præceptores venerat Georgius Bucananus, Latinas docteurus litteras; cùm videret fe non posse tutò virus suum discipulis instillare, fecerit in Scotiam, cuius Regem Jacobum pestilenti imbuit veneno.

16. Accelsere non pauci hortatores Regi suadentes, Ludovicus Princeps, Cardinalis Henricus, Antonius Pinerius, Martinus Ledesma Dominicanus, & alii, quorum unicum erat studium hujus nationis adolescentiam tradi Magistris cum litteris fidei puritatem, & sanctimoniam edoceris. Plurimū addebant pondus scholæ Ulyssiponenses, & Eborenies à Societate administratæ manifestâ rei communis utilitate.

17. Mironi Provinciali mentem suam Rex aperit; ille certum facit S. Ignatium de Regis voluntate. Gratias habens amplissimas sanctus Parens amantisimo Regi, atque in suam hanc Societatem munificentissimo acceptat illa magisteria. Paratis Magistris, & aliis in rem necessariis, jubet Rex suas tradi Provinciali litteras ad Didacum Tevium Artium Collegii, & minorum scholarum moderatorem, quem vocabant Principalem, ut eas, & Collegium quam primum dedat in Provincialis potestatem. Ne sæculares Magistri abirent tristes, à Rege Miro petiverat, ut vel officiis, vel pensionibus pro merito singulos donaret.

18. Igitur calendis octobribus inita Collegii, & scholarum possessio. Pomeridiano tempore, præsentibus Episcopo Conimbricensi Joanne Soario, & nostro Joanne Nunio Æthiopæ Patriarcha, habuit in rem orationem eximiam noster P. Perpinianus. Leo Henriquius, qui regebat nostrum Collegium, primus Rector præpositus Artium Collegio. In eo educabantur convictores sæculares, quos dicebant Portionistas, quod alerentur suis expensis. Horum etiam curam fulcepimus, & plurimis annis sub direktione & gubernio Societatis fuere. In decreto 126. primæ Congregationis generalis, ubi de his convictoribus fit mentio, satis ostendit Societas, quam invita talem administrationem fibi valde onerosam gereret, quam cuperet ab ea liberari. Gefsimus, dum id Artium Collegium inhabitabamus; ac etiam postquam deseruimus, aliquot annis, doc-

Convictores
in Artium
Collegio.

nec ob plurima incommoda excessimus onus valde molestum & importunum,
& tale convictorum Collegium omnino est solutum.

19. Sed redeamus ad scholas. In quarto auditorio Philosophico præ-
fectus Magister P. Ignatius Martinius, in tertio Petrus Fonseca, in secundo Ge-
orgius Serranus, in primo Martialis Vasæus. Ut substituerent, designati Seba-
stianus Moralius, & Dominicus Cardozus. Omnes erant ingenii præstantissimis.
De aliis Magistris solum tres invenio suis expressos nominibus, Cyprianum Soa-
rium pro Rhetorica primo Gymnasio, Petrum Perpinianum pro secundo, pro
tertio Emmanuelem Alvarum. Perpinianus Julio menie dixerat S. Elisabethæ Oratio S. Eli-
Reginæ præclarissimas virtutes, quas & duobus annis sequentibus è suggesto
laudavit. Ea solemnitas diplomate Gubernatorum Regni à Julio ad Januari-
um translata est.

20. Scholas suscepit Societas eis conditionibus, futuras scilicet omnino Quibus con-
liberas à jurisdictione, & iustificatione Rectoris Academias; reditus designatos à
Rege pro Magistris alendis à nostris colligendos, quin idem Rector, aut ejus
Academia ullam in re administrationem, aut jus haberet; postremò id Colle-
gium acceptari, ut cætera Societatis Collegia, idemq; in ipsum acquiri jus non
rumpendum. Quæ omnia ut firma, inconclusaque manerent, Pontificis, regi-
isque diplomaticis robora fuisse.

21. Cæpimus Conimbricæ duo separata Collegia habitare. In Artium Duo Collegia
Collegio erat Rector cum Magistris, Philosophis, Studiosis humaniorum, & ti-
ronibus, qui studiis impendebant operam. Initio migrarunt eodem Theologis,
non multò post reversi ad superius Collegium, quod aulis Academicis, ut exi-
stimo, erant viciniores, ubi audiebant Professores: nam reperio adhuc anno
1575. ipsos vespertinis horis solitos ire auditum Professores externos, jubente
id nostro Generali, ne videremur aspernari Academæ frequentationem. Aliud
Collegium incolebant cum Theologis cæteri socii, & tirones non incumbentes
ad studia. Ad annum 1566. occupavimus prædicta Collegia, ut infra dicen-
dum erit.

22. Post aditam possessionem scholarum Octobri mense, P. Didacus Mi-
ro, multum fatigato divo Ignatio, ut magistratu exoneraretur, Provinciae guber-
naculum tradidit P. Michaëli Turriano, qui præsidebat Bæticæ Provinciae, &
quem Regina Catharina sibi volebat Confessarium. Didacus Miro, natione
Valentianus, singularibus fulsis exemplis, & virtutibus. Ante sacros ordines su-
ceptos egerat primum Rectorem Collegii Conimbricensis. Mortuo Gonsalo
Valeo Provinciali vicariâ potestate rexit Provinciam. Societatem gubernante
S. Francisco Borgiâ pro Lusitanis Provinciis Assistens fuit. Libros sanctos non
decurrebat oculis, nisi piis lacrymis affluentibus. In se castigando æquavit rigi-
dores. Deditissimus erat divinis rebus meditandis. Summarium nostrarum
Constitutionum ipse primum collegit, quod postea P. Everardus Mercurianus
quartus Præpositus Generalis Societatis in meliorem formam rededit, omni-
busque observandum tradidit. Corporeis vinculis solutus est Romæ 25. Apri-
lis anno 1590.

23. Postremis anni mensibus, id rogante Cardinali, Episcopus Andreas Episcopus Q.
Oviedus excurrit per Eborensem diœcemin, sacro chrismate populos in fide mu-
niendo. Vix pro se, & comite duo admisit jumenta clitellis strata; nam ephip-
pi apparari non consenserit. Holpitabatur in nosocomiis. Etsi Cardinalis cuidam
è domesticis suis injunxerat, anteiret Episcopum in oppida, domumque dispo-
neret, illâ nunquam utebatur. Sæpe transegit noctem in storea cubans suo
tantum tectus pallio, viatoria pera supplebat cervicali. Ferventes ad populum
exhortationes habuit. Dum per alias sui munieris partes licuit, tribunal affedit
confidentium. Non ferebat dominationis honorifico titulo vocari, pauperem se
dicens esse religiosum. In alia ex aliis oppidis ibat pedes. Virum ubique Deo
plenum venerabantur.

Occiditur in
odium virtutis P. Emmanuel Fernan-
dius.

24. P. Emmanuel Fernandius 18. Februarii sanctissimam animam martyrio laureatam profudit Eboræ prædicator Evangelicus, de quo multa scriptum in hoc opere, tum in ejus vita typis vulgata. In urbem Elvensem rediit ad perficienda multa, quæ in DEI obsequium caperat. Inter alia dimovit nobilem feminam ab antiqua consuetudine cum viro Ecclesiastico. Id infans tulit ægerrimè, decretique rabiem suam saturare Emmanuelis sanguine. Revertenti Eboram fit obvius in loco deserto cum aliis velata, ne agnoscantur, facie; è jumento dejectum fusculis arenâ oppletis immaniter contundunt. Recedentes Sicarios voce, quâ potuit, anhelans ad se vocat, ut à nefario scelere dolentes absolvat. Unus permotus est, qui ad Patris pedes procumbens lacrymis detergit facinus. Hic jumento impositum deduxit Eboram. Post Emmanuelis mortem ex eo homine cognita est mortis causa, & modus; nam Emmanuel paucis diebus, quibus supervixit, rem inviolabili texit silento. Primus fuit nostra Societas, qui in Europa martyrio suo nostram hanc familiam illustravit.

Litigium de
turre, & aliis
fuitur cum
monasterio
S. Crucis.

25. Menfe Augusto per tabulas publicas subscriptas à Domino Clemente Priore monasterii S. Crucis, & Leone Henriquio nostri Collegii Conimbricensis Rectore amicâ compositione transacta, ac terminata plurima litigia, quæ nobis moverat illud monasterium. Fenestræ turris, quæ in muro nobis à Rege dato sanctæ Crucis imminent cœnobio à nobis non coactis, sed volentibus clausæ sunt. Harum tabularum exemplum legi in chartophylacio Conimbricensis Collegii, constârque ejusmodi exemplar alterum in monasterio S. Crucis servari.

Annus 1556. Soc. 17.

Desistitur à
Collegio su-
periori Co-
nimbricensi,
mox resu-
tur.

Duo, ut superiore anno memini, Conimbricæ id temporis habebamus Collegia, alterum in montis vertice; ad ripam Mondæ aliud: & quia Provincia moderatori visum fuit haud modica esse incommoda in utroque conservando; destitut in manu Regis à possessione superioris Collegii, surgentisque illius fabricæ: Serenissimus ipatum illud, uurosque surgentes Religiosis Ordinis Christi pro extrundo cœnobio concederat. Cum pervenit Conimbricam P. Ludovicus Gonzales Camera Visitator, qui re lentiū examinatâ judicavit deserendum potius inferius, quam superioris Collegium, ideoque statim Ulyssiponem advolavit, ut à Serenissimo Rege obtineret, quod inconsideratè abdicaveramus. Res erat difficultatibus plena propter Regium verbum jam oppignoratum, sed admittente Serenissimâ Reginâ, piissimus Rex Religiosos Ordinis Christi recepturi canere iussit, aliisque beneficis compensavit factam donationem; nobis Collegium nostrum denou restitut: quod dum steterit, ingens erit monumentum, tum Regie Joannis benevolentie, tum P. Ludovici dextitatis.

Ingressi Socie-
tatem.

2. Duo supra triginta tirones Conimbricæ ad vitæ religiosæ fundamenta jacienda sunt aggregati. Ex ipsis plurimù eminere Christophorus Gouvea Portuensis, filius Henrici Nunii Gouvea viri piissimi. Balthasar Barreira Ulyssiponensis, Guineæ Apostolus. Franciscus Gouvea, & Petrus Silva, Ulyssiponenses, & magnæ virtutis. Petrus Martinus, & Gaspar Gonçalvius Conimbricenses, in Academia Eborense postea Doctores, & Professores. Ille Episcopus Japonensis, primus tanto insignitus gradu ea regna penetravit. Eboræ lex admissi: inter eos numeratur Franciscus Henriqueus, Navarus, sanctimoniaz excellentis, ut testatur ipsius vita typis impressa.

Profecti ad
Indiam,

3. Quinque solvabant naves ad Orientem, omnium Præfecto Joanne Menefio Sequeira. Prætoriam concordit cum aliis Patriarcha; alteram Episcopum, & nonnulli; tertiam Gonçalvus Sylveira, & reliqui. Erant omnes quatuordecim, sacerdotes septem. Franciscus Rodericus sine baculo gressum mouere non poterat ob pedes à nativitate claudos: cum roganti facultatem, ob

id